

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Municipală nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Auricăi Lungu, cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile locativ-comunale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Întreprinderea Municipală nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului și s-a menținut hotărârea din 15 februarie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2ra-144/23

Nr. 2-20142032-01-2ra-27012023)

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoriai:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Eugenia Culinca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Nelea Budăi, Ina Dutca, Denis Băbălău)

11 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Municipală nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 noiembrie 2020, ÎMGFL nr. 22 mun. Chișinău, în procedura falimentului a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Auricăi Lungu cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile locativ-comunale și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a menționat că, prin hotărârea din 19 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nr. 2-548/2017, a fost intentat procesul de insolvență față de ÎMGFL nr. 22 mun. Chișinău. Iar, prin încheierea din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost dispusă trecerea în procedura falimentului a ÎMGFL nr. 22 mun. Chișinău, în procedura falimentului, în vederea lichidării patrimoniului și distribuirii produsului rezultat, cu numirea în calitate de lichidator a administratorului autorizat - Purcel Viorel.

3. A invocat că, din cauza neonorării obligațiilor de plată de către locatarul/propietarul de locuințe din blocurile locative din gestiunea ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, ultima înregistrează datorie față de prestatorul de servicii, fapt ce a dus la trecerea în faliment a întreprinderii.

4. A relatat că, în caz de neachitare a datoriilor la serviciile locativ-comunale, inclusiv, alimentarea cu energie termică, de către proprietarii/chiriașii/locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile și nelocuibile a blocului locativ gestionat, întreprinderea este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei, pentru a stinge creanța sa.

5. S-a indicat că, în baza contului personal deschis la ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, pe numele pârâtului, aceștia i-a fost prestate servicii comunale, iar, ultima a acceptat prestarea și a beneficiat de servicii comunale în volum deplin, având prin urmare obligația de a achita în termenul stabilit și în cuantum deplin contravaloarea acestora conform facturilor.

6. A susținut că, conform informației din Registrul Bunurilor Imobile, pârâtul este locatar al apartamentului nr. XX din str. XXXX nr. XX, mun. XXXX, care a beneficiat de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare, fapt pentru care au deschis cont personal la gestionarul fondului locativ. În condițiile în care

beneficiarul serviciilor comunale nu a achitat plata pentru aceste servicii, întreprinderea reclamantă a considerat justificată solicitarea privind încasarea de la Aurica Lungu a datoriei pentru consumul serviciilor locativ-comunale și anume (deservirea blocului locativ, transportarea deșeurilor, radio, antena TV colectivă, lift, deservire tehnică, deservire echipament tehnic) acumulată pentru perioada octombrie 2018 - octombrie 2020, în sumă de 1572,59 de lei, precum (apa potabilă, apa menajeră) acumulată în perioada martie 2020-octombrie 2020, în sumă de 1003,78 de lei și datoria pentru consumul energiei termice, acumulată în perioada octombrie 2018-octombrie 2020, în sumă de 5122,82 de lei, iar în total datoria în sumă de 7699,19 de lei (f.d. 2/3).

7. Ulterior, reprezentantul reclamantului ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, a depus cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat, în temeiul art. 60 alin. (2) și art. 185 alin. (3) din Codul de procedură civilă, și-a micșorat cuantumul pretențiilor din acțiune, solicitând încasarea de la Aurica Lungu, în beneficiul ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, datoria pentru serviciile locativ-comunale prestate la locul de consum: apartamentul nr.XX, str. XXXX nr. XX, din mun. XXXXX și anume (apa potabilă/apă menajeră) în mărime de 1003,78 de lei, acumulată pentru perioada martie 2020-octombrie 2020, indicând că în rest datoriile au fost achitate (f.d. 48/49).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE.

8. Prin hotărârea din 15 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedură de faliment. S-a încasat de la Aurica Lungu în beneficiul ÎMGFL nr.22, în procedură de faliment, datoria pentru serviciile locativ-comunale, pentru perioada martie 2020 - octombrie 2020, în mărime de 1003,78 de lei. S-a încasat de la Aurica Lungu în beneficiul Statului Republica Moldova taxa de stat în mărime de 270,00 de lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 64, 69/74).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 17 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.66), ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, a declarat apel nemotivat (f.d. 67/68), iar, la 06 iulie 2022 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 15 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă încasarea de la Aurica Lungu în beneficiul ÎMGFL nr.22 din Chișinău, în procedura falimentului, suma de 100,00 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de partea reclamantă în legătură cu efectuarea înștiințării publice a pârâtei în conformitate cu prevederile art.108 din Codul de procedură civilă, în PP „Ziarul de Gardă” Nr.2 (840) din 20 ianuarie 2022 (f.d. 90/94).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de ÎMGFL nr. 22 mun. Chișinău, în procedură de faliment și s-a menținut fără modificări hotărârea din 15 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 108, 109/115).

11. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut faptul că, deoarece hotărârea primei instanțe este contestată doar de către reclamant, în partea respingerii pretențiilor sale, instanța de apel, procedând în corespundere cu principiul examinării cauzei în limitele pretențiilor invocate în cererea de apel și a principiului disponibilității părților de a alege modalitatea de apărare a drepturilor și intereselor sale, potrivit art. art. 27 și 373 din Codul de procedură civilă, a analiza și a verifica hotărârea pronunțată de prima instanță în actuala cauză, doar în limitele pretențiilor din cererea de apel declarată.

12. La caz, instanța de apel a menționat că, în confirmarea temeiniciei pretenției invocate, ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, a anexat actul de îndeplinire a serviciilor din data de 21 ianuarie 2022 (f.d. 61).

13. Astfel, instanța de apel a reținut că plata efectuată de apelant, este emisă de către o persoană juridică, care potrivit SNC precum și a prevederilor legii contabilității urmează să probeze prin acte primare achitățile dispuse inclusiv cele de citare publică care constituie obiectul prezentului apel.

14. La caz, analizând prevederile art.19 alin.(1) – (14), art.23 din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007, instanța de apel a conchis ca fiind întemeiate concluziile primei instanțe privind necesitatea prezentării de către solicitant a documentelor ce probează efectuarea plății, cu anexarea dispozițiilor de plată prin virament, bonuri de plată sau facturi de strictă evidență emise de clienți/persoane juridice.

15. În continuare cu trimitere la prevederile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a constatat că apelanta nu a prezentat mijloace probatorii, precum și argumente plauzibile cu privire la temeinicia pretenției de încasarea cheltuielilor de înștiințare a pârâtului, care să justifice, cu titlu de temeuri de fapt, pretențiile invocate privind încasarea cheltuielilor date. Or, actul de îndeplinire a lucrărilor nu certifică suportarea reală a cheltuielilor solicitate și urmează a fi puse la îndoială, nejustificând în sine temeinicia pretenției.

16. Subsecvent, cu referire la anexarea de către apelantă a facturii fiscale la apelul declarat, invocând omisiunea proprie, instanța de apel a notat că, potrivit art. 372 coroborat cu art. 119¹ din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă acestea respectă prevederile art. 119¹ alin. (2), dacă acestea nu au fost reclamate de către prima instanță la cererea participanților la proces sau dacă au fost restituite în mod nejustificat de către prima instanță, toate probele se

prezintă, sub sancțiunea decăderii, în termenul stabilit de instanța de judecată, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, dacă legea nu prevede altfel, proba care nu a fost prezentată în condițiile alin. (1) nu va mai putea fi administrată pe parcursul procesului decât în cazul în care participantul a fost în imposibilitate de a prezenta proba în termen și administrarea probei nu duce la întreruperea ședinței.

17. În consecință, instanța de apel a remarcat și faptul că, în lipsa probelor confirmative respective și omisiunea ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, de a le prezenta, în vederea justificării pretențiilor materiale se consideră, că nu există temei în vederea admiterii cererii privind încasarea cheltuielilor de înștiințare și chemare a părților în judecată în cuantum de 100,00 de lei.

18. În final, instanța de apel a subliniat faptul că, contrar prevederilor art.118, art.121 din Codul de procedura civilă, apelantul, în fața instanței de fond și de apel, nu au adus careva probe în susținerea opozițiilor la acțiune și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței. Iar, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

19. La 19 ianuarie 2023, ÎMGFL nr.22 din Chișinău, în procedura falimentului, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă încasarea de la Aurica Lungu în beneficiul ÎMGFL nr.22 din Chișinău, în procedura falimentului, suma de 100,00 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în legătură cu efectuarea înștiințării publice.

SOLICITAREA RECURENTEI

20. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia Curții de Apel Chișinău este pasibilă de a fi casată deoarece din conținutul acesteia se conturează încălcarea normelor de drept material și de drept procedural, ceea ce, în temeiul art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, servește drept temei de declarare a recursului.

21. A mai remarcat asupra faptului că argumentarea instanței de apel, precum că actul de îndeplinire a lucrărilor nu certifică suportarea reală a cheltuielilor solicitate, este eronată luând în considerație faptul că actul de îndeplinire a lucrărilor ca conținut este un act consimțit de ambele părți ce confirmă prestarea serviciilor de către prestator și recunoașterea lor de către beneficiar, iar acestea poate reprezenta o formă de confirmare a serviciului prestat, cât și a achitării acestuia.

22. Astfel, consideră că soluția dată de instanța de apel este una neîntemeiată și neargumentată atât din punct de vedere legal, cât și prin prisma suportului probatoriu, iar erorile admise de către instanța nu pot fi corectate decât printr-o reexaminare a cauzei la nivelul instanței de recurs în modul corespunzător.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

23. În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

24. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 17 noiembrie 2022 (f.d. 108).

Totodată, din conținutul scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.10147 (f.d. 116), rezultă că, la 26 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 17 noiembrie 2022, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

25. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de către ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, la 19 ianuarie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.123), se consideră depus în termenul stabilit de lege.

26. La 30 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatei Aurica Lungu, copia recursului declarat de către ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.126).

27. Corespondența menționată expediată în adresa intimatei Aurica Lungu a fost restituită de către oficiul poștal în adresa Curții Supreme de Justiție, cu mențiunea factorului poștal „nereclamate” (f.d.128/129; 130/131).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

29. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data

intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

30. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

31. Recursul declarat de către ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

32. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

33. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;*
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;*
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;*
- c) a interpretat în mod eronat legea;*
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”*

34. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;*
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;*
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;*
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;*
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;*
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”*

35. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

37. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

39. În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

41. Din analiza recursului declarat, rezultă că, ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data 19 ianuarie 2023.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (*a se vedea pct.33*), nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

43. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența altor circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor (*a se vedea pct.34*), nu le-a stabilit.

44. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.35*), nu a depistat.

46. În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

47. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

48. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

49. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

50. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

51. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către ÎMGFL nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

52. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea Municipală nr. 22 din Chișinău, în procedura falimentului, împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi